

BOKLÅDAN

DIN LITTERÄRA OMBUDSMAN

4/2015

Nyhetsbrevet Boklådan ger aktuella lästips fyra gånger om året och är ett samarbete mellan ABF och Arbetet. Skriv ut och sprid eller sätt upp på anslagstavlan! Den som själv vill prenumerera kan anmäla sig på www.bokladan.org, där nyhetsbrevet också kan laddas ner och läsas som PDF.

Den dödliga rasismen

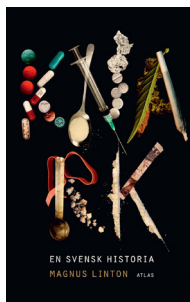
Under åtta år satte Peter Mangs skräck i Malmö. Nu ger Mattias Gardell nya och viktiga pusselbitar till motivbilden. **Raskrigaren – seriemördaren Peter Mangs** (Leopard) är en upplysande och drabbande berättelse om hur Mangs såg sig som en "övermänniska" med rätt att döda, och med

uppdraget att "städa bort smutsen". Samtidigt skildras och förmänskligas raskrigarens offer.

Gardell skriver om rasismens inbyggda dödlighet. Ett faktum som på alla sätt åskådliggörs i Artur Szulc **I skuggan av Auschwitz – Förintelsen 1939-45** (Historiska Media). Boken ger en skrämmande inblick i nazistiska mordfabriker som Treblinka, Sobibór och Auschwitz-Birkenau, och påminner oss om rasismens slutstation.

I **Käraste Herman – Rasbiologen Herman Lundborgs gåta** (Norstedts) dissekerar Maja Hagerman skickligt rasismens mekanismer. Herman Lundborg – chef för det statliga Rasbiologiska institutet 1922-1935 och något av en svensk variant av nazidoktorn Josef Mengele – tog precis som Peter Mangs sats i tidsandan och fick uppbackning.

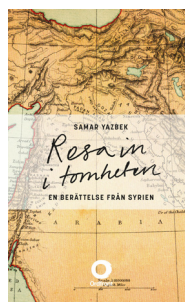
Synad narkotikapolitik

I **Knark – en svensk historia** (Bokförlaget Atlas) synar journalisten Magnus Linton den hårda svenska narkotikapolitikens konsekvenser. En politik som slogs fast i riksdagen 1978, som bygger på idén om det narkotikafria samhället och som låtit konsensus och jakten på röster gå före kunskap

och lyhördhet gentemot dem som vet mest om missbruket – forskarna och missbrukarna själva. Linton visar hur narkotikapolitiken paradoxalt nog lett till en unikt hög dödlighet bland narkomaner.

Mellanöstern på djupet

Hassan Blasim har revolutionerat den arabiska poesin från Finland, dit han flydde från Irak för drygt tio år sedan. **Irakisk Kristus** (Panache/Bonniers) är hans internationella och prisbelönta genombrott. Bokens berättelser komplicerar bilden av flyktingar, offer och bödlar och andas såväl magisk realism som arabisk sagotradition.

Undrar du över situationen i Syrien bortom rubrikerna är Samar Yazbeks litterära reportage **Resa in i tomheten** (Ordfront) nödvändigt. 2011 tvingades hon lämna Syrien, men gjorde åren därpå hemliga resor tillbaka. Hon skildrar civilbefolkningens lidande och vardagsliv, porträtterar de stridande och diskuterar hur revolutionen vanställts samtidigt som IS/Daesh fått allt större makt.

Morgon i Jenin, Susan Abulhawas debutroman, blev en internationell succé. Hon fortsätter i **Det blå mellan himmel och hav** (Norstedts) att på ett smärtsamt, sjungande språk visa hur det är att överleva som förtryckt palestinier. Den här gången förflyttar hon sig från Västbanken till "världens största friluftsfängelse" Gaza.

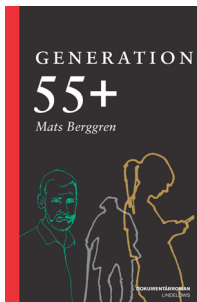
Motsättningarnas Frankrike

När terroristerna slog till mot Paris i oktober var det mindre än ett år sedan de senaste attackerna – de mot tidningen Charlie Hebdos redaktion. Den gången var Alice Petré Sveriges Radios reporter på plats i Paris, och i inledningskapitlet till reportageboken **Made in France – stolthet och nationalism** (Atlantis) beskriver hon ingående händelserna och bakgrunden. Men framförallt vittnar hon

om ett Frankrike där underliggande spänningar ger näring åt nationalism och fascism.

En arbetarförfattares liv

I dokumentärromanen *Generation 55+* (Lindelöws) får vi följa författaren Mats Berggrens liv. Från arbetarrötterna i Sörmland, via jobbet på Scania och debutromanen *Orent ackord* till arbetet med en ny bok. Även kärleksökandet efter tre skilsmässor skildras, liksom det nya klassamhället – med föräldrar som drabbas av nedskuren äldrevård och vuxna barn utan arbete och hem.

Samtal om folkbildning

I intervjuboken *En röd stuga med en halvmåne på gaveln* (Premiss) undersöker Sonja Schwarzenberger folkbildningen i dagens Sverige. Politiska chefredaktören för Sydsvenskan, Heidi Avellan, ser det som det vackraste politiska mötet: ”För att kunna kräva vår rätt som medborgare

och ta för oss av samhället behöver vi kunskap. Då blir vi inte så lätta att köra över och riskerar inte att falla offer för allsköns charlataner och populister.”

Starkt om flickors utsatthet

Katarina Wennstam började skriva spänningsromaner för att nå ut med frågor om flickors utsatthet i en patriarkal värld, förhärskande i och utanför rättssalarna. Och nog har hon lyckats. I *Skymningsflickan* (Bonniers) fortsätter hon med hjälp av kommissarie Charlotta Lugn och advokat Shirin Sundin sin täta, gedigna bladvändarberättelse om våldtäkter, svek, självsador och flickor som far illa.

Poetisk arbetarhistoria

Med nya diktboken *Baggböleri* (Smockadoll) visar Freke Rähä att det samtidigt går att slåss för bättre arbetsvillkor, berätta arbetarhistoria och skriva nävhård nyskapande dikt. Den utgår från Sveriges längsta lockout, Lossmen/Ekträsk-konflikten mellan syndikalistiska skogsarbetare och skogsbolag i Västerbotten i början av 1900-talet.

Vibeke Olsson prisas

Arbetarförfattaren Vibeke Olsson tilldelas fackföreningsrörelsens Ivar Lo-pris på 125 000 kronor år 2016 ”för ett folkbildande berättande som dokumenterar och replikerar den tid som gestaltas”.

FÖRFATTAREN

Elinor Torp

I debutboken *Döden på jobbet* skildrade reportern och författaren Elinor Torp arbetsplatsolyckor som lett till dödsfall eller svåra skador. Även den nya reportageboken *Jag orkar inte mer – när jobbet skadar själen* (Bokförlaget Atlas) handlar om arbetslivets dödliga sidor. Nu med utgångspunkt i det uppmärksammade Krokofallet – där socialsekreteraren Lasse tog sitt liv efter en infekterad konflikt med sin närmsta chef och en arbetsgivare.

Vad fick dig att skriva om Krokofallet?

– Det som skedde på socialkontoret i Krokofallet kunde ha hänt på vilken arbetsplats som helst, och händer. Fler kommer med stor sannolikhet bli sjuka eller utstötta om man inte tar tag i kärnan till problemen. Därför ville jag skriva om både fallet och sammanhanget.

Hur utbredd är mobbingen i arbetslivet?

– Utbredd. Jag får flera samtal varje vecka från människor i vitt skilda branscher. Precis som i skolans värld måste man börja tala mer öppet om hur vanligt förekommande det faktiskt är och att det går att förebygga genom att skapa ett annat klimat ute på arbetsplatserna.

Du skildrar händelseförloppet ingående. Hur har du fått alla fakta på plats?

– Genom en massiv research där jag började med att läsa förundersökningen noggrant och gick över till att intervjua kollegorna på socialkontoret och en av de åtalade cheferna. Det satt långt inne, men chefen öppnade sig för mig. Jag tillbringade även hel del tid med Maria i Östersund, Lasses änka. Maria och jag har haft många och långa samtal. Hon är också socionom. Och barnen har jag träffat vid flera tillfällen, även efter att boken kommit ut.

Vem hoppas du läser boken?

– Alla som jobbar eller har jobbat.

Redaktör för *Boklådan* är Kent Werne. Victor Estby, Eivor Schultz och Jonna Sima ingår i referensgruppen och har bidragit med boktips och underlag till notiserna i *Boklådan* #4/2015.